Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulu inserțiunilorŭ: o seria garmondu pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anŭ 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tote oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulu pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplarŭ 5 cr. v. a. seu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 29. Brașovŭ, Mercurĭ, 10 (22) Februarie 1888.

Brașovŭ, 9 Februarie 1888.

Făcuserămŭ amintire în revista de erĭ despre asertiunea cancelarului germanŭ, care în cuvêntarea sa cea mare rostită dèunăḑile în parlamentulŭ germanŭ a ḑisŭ că, decă va isbuni resboiulŭ, Germanii se vorŭ arunca în luptă cu alŭ lorŭ „*furor teutonicus*“ de odinioră. Cuvintele aceste ale lui Bismark au deșteptatŭ pofta de imitare și între fii lui Arpadŭ și cu ocasiunea desbaterii asupra bugetului ministeriului de honveḑi vorbitorul stângei estreme maghiare Coloman Thaly a reclamatŭ și pentru conaționalii sei unŭ „*furor hungaricus*“ cerêndŭ înființarea unei armate deosebite maghiare, pentru ca în ora pericululuĭ însuflețirea oștirei se fiă la culmea ei.

Decă cuvintele cancelarului germanŭ au deșteptatŭ chiar între Ungurĭ acestŭ ecou alŭ doririlorŭ naționale, cum amŭ pute crede, că ele au rêmasŭ făr' de efectŭ dincolo de Laita, unde locuescu peste optŭ milione de Germanĭ?

In cei doudeci de ani din urmă s'a produsŭ o mare schimbare în spiritulŭ ce domnesce între Germanii din Austria. Odinioră ei nu se interesau multŭ de cestiunile naționale, trăiau liniștit și le lăsau tote în grija casei domnitore și a guvernului. Prușii nu le-au fostŭ nicĭodată simpatici Germanilorŭ de sudŭ și în deosebĭ cei din Austria nu se puteau împrietini cu ei și îi luau mai mult în batjocură. Dela 1866 și mai alesŭ dela 1870 s'a produsŭ și în acésta privință o însemnată schimbare, căcĭ idea germanismului a începutŭ de atuncĭ sĕ străbată totŭ mai multŭ între Germanii de sub sceptrulŭ Habsburgilorŭ.

Cultulŭ lui Bismark a începutŭ sĕ se lățéscă pretutindenĭ și între Nemții austriacĭ și mai alesŭ în sînulŭ junimei universitare s'au vĕḑutŭ și se vĕdŭ semnele acestui progresŭ alŭ spiritului germanŭ, care se mai numesce în Austria și „prusianismŭ“, și care este promovatŭ de-o parte însemnată a pressei germane.

In astfelŭ de împrejurărĭ nu-i mirare, decă vorbirile principelui Bismark și tote manifestările naționale din Germania producŭ unŭ ecou așa de puternicŭ, mai alesŭ în inimile junimei germane din Austria.

Fără îndoielă, că mai multŭ numai pentru a combate curentulŭ acesta produsŭ de cultulŭ Bismarkianŭ, numai spre a stêrpi prusianismulŭ, care ca o buruienă rea a începutŭ a se lăți între junimea universitară, ministrulŭ de culte Gautsch a presentatŭ parlamentului unŭ proiectŭ de lege, prin care restringe libertatea de întrunire a studenților universitarĭ, puindŭ reuniunile studenților sub unŭ strictŭ controlŭ alŭ autoritățilorŭ academice.

Prin acésta însĕ d-lŭ Gautsch și-a aprinsŭ numai paie în capŭ, căcĭ oposițiunea germană a combătutŭ aspru proiectulŭ sĕu de lege din punctŭ de vedere alŭ liberalismului, er partidele din maioritate s'au ținutŭ reservate, pentru că ministrulŭ de multŭ își perduse simpatiile Cehilorŭ, Polonilorŭ ș. a. prin cunoscutele sale mĕsurĭ scolare.

Astfelŭ, deși cei mai mulți vorbitorĭ au recunoscutŭ, că se întêmplă escese regretabile în sînulŭ junimei universitare, lățindu-se printre ea totŭ felulŭ de idei periculose din punctŭ de vedere politicŭ și socialŭ, totușĭ mĕsurile esceptionale propuse de ministrulŭ Gautsch au fostŭ în totalŭ combătute cu argumente grave și este mai multŭ ca probabilŭ că ele nu vorŭ fi primite de către maioritate.

Forte caracteristice sunt unele păreri, ce s'au auḑitŭ în cursulŭ desbaterei, care s'a terminatŭ cu trimiterea proiectului de lege la secțiunea școlară a camerei.

Astfelŭ ḑise ministrulŭ Gautsch între altele: „În Austria sunt 233 de reuniunĭ academice, carĭ influințeza în modŭ însemnatŭ asupra vieții universitare. S'au arătatŭ însĕ în activitatea acestora și aparițiunĭ, carĭ trebue sĕ le numimŭ *retăcire națională și spiritŭ anti-austriacu....*; nu voiu concede însĕ niciodată ca libertatea academică se degenereze în libertatea de a se selbătăci și têmpi.“

In altŭ rêndŭ declară Gautsch: „Esistă în adevĕrŭ o sciință, care este comună, și pe care o numim germană, der pe lângă sciința germană mai este și unŭ patriotismu austriacŭ.“

Unulŭ din deputații germani rĕspunḑêndŭ ministrului ḑise: „Entusiasmulŭ naționalŭ ce se manifestă în sînulŭ junimei germane displace cercurilorŭ domnitore. Acésta o scimŭ, der ce sĕ facemŭ decă noi Germanii avemŭ mai multe legăturĭ comune cu Germanii din imperiu decâtŭ cu Morlacii. Astăḑi când esistă alianța germano-austriacă, lucrurile s'au schimbatu și viitorulŭ este alŭ junimei academice, care totdeuna a fostŭ persecutată pentru marele spiritŭ germanŭ, ce l'a profesatŭ.“

„Consciința națională“, ḑise deputatulŭ Dr. Kopp, „domnesce aḑĭ în totă Europa, dândŭ tote celelalte la o parte și încă mai multŭ decâtŭ dorescŭ și aprobŭ eu. Mai că uitămŭ că suntemŭ înainte de tote omenĭ și numai după aceea facemŭ parte dintr'o națiune. Der așa suflă vêntulŭ. Consciința națională a creatŭ doue marĭ imperii și acésta consciință esistă și în Austria. Escese se întêmplă pretutindenea.“

S'a mai vorbitŭ și de combaterea antisemitismului, ce se lățesce între junime, der discusiunea s'a învêrtitŭ mai alesŭ în jurulŭ cestiunei „retăcirilorŭ naționale“. Interesantŭ e numai, că numitulŭ deputatŭ atribue chiar guvernului Taaffe meritulŭ de-a fi produsŭ aceste retăcirĭ, deșteptândŭ din letargiă pe Nemții din Austria, a cărorŭ direcțiune națională a câștigatŭ cu totulŭ altă însemnătate, de când a ajunsŭ la putere acestŭ guvernŭ.

Deschiderea camerelorŭ române.

Duminecă în 7 (19) Februarie s'au deschisŭ corpurile legiuitore ale României cu următorulŭ ceremonialŭ:

La orele 11 de dimineță s'a celebratŭ unŭ *Te Deum* la Mitropolia în presența: D-lorŭ senatorĭ și deputațĭ; D-lorŭ miniștrii; Inaltei curțĭ de casațiune; Inaltei curțĭ de compturĭ; Curțilorŭ, tribunalelorŭ, corpului profesoralŭ, autoritățilorŭ administrative, militare, consiliulŭ comunalŭ și camerei a de comerțŭ.

La orele 11½, înaltele corpurĭ și autoritățĭ s'au întrunitŭ în sala ședințelorŭ Adunărei și au ocupatŭ: Inaltele curțĭ de casațiune și de compturĭ tribuna a doua în drepta tribunei diplomatice. Curtile, tribunalele, corpulŭ profesoralŭ, autoritățile administrative, comunale și camera de comerțu, tribuna oficială. D-nii senatorĭ au ocupatŭ ânteiele băncĭ ale Adunărei din drepta Tronului. D-nii deputațĭ, băncile din fața Tronului.

Pornirea cortegiului Regalŭ dela Palatŭ s'a anunțatŭ prin 101 tunurĭ.

La orele 12, Regele, care a fostŭ primitŭ la scară de către d-nii miniștri, a întratŭ în sala ședințelorŭ Adunărei, precedatŭ de Cassa Sa civilă și militară, și s'a urcatŭ pe Tronŭ, înconjuratŭ de d-nii miniștri. Casa civilă și militară a Regelui s'a aședatŭ dinapoia Tronului. Loculŭ liberŭ s'a ocupatŭ de oficerii superiorĭ.

Regele cetì apoi următorulŭ *Mesagiu*:

Domnilorŭ senatori! Domnilorŭ deputați! Cu unŭ viu simțĕmentŭ de mulțumire me aflu astăḑĭ în mijloculu representanțiloru națiunei.

Salutândŭ de bună venire pe d-nii deputațĭ ai nouei legislaturĭ, sunt fericitŭ sĕ constatŭ că, și de astădată, cetățenii au doveditŭ, prin liniștea și ordinea menținută pretutindenĭ în alegerĭ, că ei sciu prețui libertățile garantate cu atâta eficacitate de instituțiunile nostre constituționale și că ei suntŭ convinșĭ că numai prin respectarea legilorŭ de către toțĭ putemu sĕ desvoltămu prosperitatea și puterile nostre.

Disolvarea camerei deputațilorŭ a întreruptŭ sesiunea ordinară a Corpurilorŭ legiuitore. Reluândŭ astăḑĭ cursulŭ normalŭ alŭ lucrărilorŭ, d-vostrĕ avețĭ a vĕ ocupa de multe legĭ importante, carĭ ceru o deosebită luare aminte.

Cea dinteiu lucrare care se impune d-vostre, d-lorŭ deputațĭ, este bugetulŭ. In anulŭ acesta elŭ vi-se presintă pentru prima oră întrunindŭ la unu locŭ tote veniturile și tote cheltuelile Statului. Acéstă ameliorare a devenitŭ putinciosă în urma organisărei complecte a administrațiunei căilorŭ ferate și a administrațiunei monopolului tutunului, carĭ până acum își aveau bugetele lorŭ speciale și înscriau în bugetulŭ generalŭ alŭ Statului numai veniturile lorŭ netede. Buna stare a financelorŭ nostre asigureză echilibrarea bugetului, ceea ce a fostŭ obiectulŭ constantŭ alŭ preocupărei guvernului Meu. In adevĕru, încassările exercițiului curentŭ nu numai au rĕspunsŭ prevederilorŭ, ci încă le-au întrecutŭ.

Vomŭ putea der întempina tote trebuințele Statului numai cu veniturile ecsistente.

Domnilorŭ Senatori! Domnilorŭ Deputațĭ! Suntemŭ îndreptățițĭ a crede, că silințele ce se facŭ pentru menținerea păcei vorŭ isbuti și că ea va fi asigurată spre binele și fericirea tuturorŭ. *Cu tote acestea*, fără a ne abate unŭ singurŭ momentŭ dela calea prudentă pe care am urmat'o dela începutŭ, suntemŭ datorĭ, în momentele grele prin carĭ trece Europa, *sĕ ne gândimŭ necontenitŭ la întărirea nostră interioră*, spre a pute privi cu încredere în viitorŭ.

Paza însĕ cea mai bună, siguranța cea mai puternică a fiecărei țĕrĭ, este *unirea cetățenilorŭ ei.* Urezŭ din totă inima, ca acestŭ simțĕmentŭ sĕ vĕ insufle pe toțĭ, pentru ca noua legislatură se fiă mănosă în rode și sĕ corĕspundă legitimelorŭ așteptărĭ ale Mele și ale Țĕrei.

Dumnedeu sĕ lumineze lucrările D-vostre și sĕ protegă scumpa nostră Româniă.

Sesiunea ordinară a Corpurilorŭ legiuitore este deschisă.

CAROLŬ.

(Urmeză iscăliturile d-lorŭ miniștri.)

Rusia și cestiunea bulgară.

„Nord“ din Bruxela scrie:

In sĕptĕmâna din urmă s'au lățitŭ totŭ felulŭ de sgomote despre Rusia. S'a vorbitŭ despre reînceperea tractărilorŭ asupra cestiunei bulgare, că acestea vorŭ duce la țîntă. Acéstă grabă e pre mare. S'a facutŭ, nu'i vorbă unu schimbŭ de idei, der acesta nu se pote numi tractărĭ. Greutățile ce se vorŭ întempina nu lasă a se prevede unŭ resultatŭ favorabilŭ.

„Nord“ desminte categoricu scirea, că Rusia ar fi intratu în tractărĭ pentru încheierea unei aliante cu vre-o putere. Rusia vrea se-șĭ păstreze absoluta sa independență și deplina libertate de acțiune și la acéstă liniă de conduită nu va renunța.

„Journal de St. Petersburg“ declară că nu pote lua responsabilitatea despre cele ce se susținŭ din diferite părți cu privire la tractările asupra cestiunei bulgare, der de altă parte nu vrea sĕ întreprindă o reacțiune în contra impresiunei favorabile ce o au produsŭ scirile ultimelorŭ ḑile din punctŭ de vedere alŭ liniștirei spiritelorŭ.

După telegrama ce amŭ primit'o aḑĭ, guvernulŭ francesŭ e informatŭ că Rusia va propune marilorŭ puterĭ sĕ declare de ilegală suirea pe tronŭ a prințului Ferdinand.

Rĕmâne sĕ se constate, decă acesta propunere — de se va face — încape seu nu în cadrulu tractatului dela Berlinŭ.

SCIRILE ḐILEI.

„Kolozsvar“ scrie: „Acum se gătesce prima *chartă ungurescă* a comitatului *Bistrița-Năsĕudŭ*. O gătesce pentru scopurĭ școlare distinsulŭ bărbatŭ alŭ învețămentului Gönczi. Pe acéstă chartă numele locurilorŭ vorŭ fi însemnate unguresce și acéstă chartă va fi la noi la acestŭ poporŭ netolerantŭ, care precum se scie, maghiariseză cu focŭ și fierŭ prima chartă ungurescă despre acelŭ comitatŭ.“

Ce sĕ mai adăugămŭ noi la mărturisirea foiei unguresci? In adevĕrŭ că

numai foculŭ și fierulŭ a mai rĕmasŭ se se pună în serviciulŭ maghiarisării De altmintrelea comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ totŭ românescŭ va rĕmâne câtŭ va fi pămĕntulŭ.

***

D-lŭ *Emanoilŭ Doctorŭ*, din Ardealŭ, a fostŭ promovatŭ de către universitatea din *Viena* la gradulŭ de *doctorŭ în medicină*.

Ii adresămŭ felicitările nóstre călduróse.

***

La intervenirea Kulturegyletului pentru părțile ardelene se va zidi pe cheltuiala erarului o biserică rom. catol. în *Poiana sărată*.

Negreșitŭ în interesulŭ maghiarisării, deorece Poiana sărată este românescă. Der tóte'sŭ înzadarŭ.

***

Pentru serviciile aduse maghiarisărei au primitŭ rĕsplată ungurescă dela Trefort preoții gr. or. Daniilŭ *Kiraly* (audĭ nume românescŭ!) din *Soporulŭ de Câmpiă* și Vasilie *Mușatŭ* din *Sâmbăta de josŭ* câte 50 fl.

Nu vorŭ fi uitațĭ sfințiile lorŭ!

***

Intr'o ședință a *societății geografice ungurescĭ* din Pesta s'a adusŭ în discuțiune proiectulŭ de a se trimite o *espedițiune în ținutulŭ Uralului*, de unde se dice că au venitŭ vechii Ungurĭ. S'a alesŭ unŭ comitetŭ pentru stabilirea amĕruntelorŭ, constătătorŭ din Paulŭ Hunfalvy, Armin Vambery, Moriz Decsy, Aladar Gyorgy și Dr. Aurel Torok.

***

Până la 16 Februarie au fostŭ anunțațĭ la poliția din *Sighișora* 92 bolnavĭ de *tifusŭ*, dintre carĭ 13 s'au însănĕtoșatŭ; au muritŭ 8 persóne, între care și unŭ Românŭ, Almășanŭ Lazarŭ.

***

D-lŭ *Constantinŭ Georgescu*, baritonistulŭ despre care amŭ mai făcutŭ amintire într'unŭ numĕrŭ trecutŭ alŭ fóiei nóstre, va da Dumineca séra în 14 (26) Februarie, în sala hotelului Nr. 1, unŭ concertŭ cu programŭ variatŭ și interesantŭ, avêndŭ deja concursulŭ mai multorĭ domnĭ cu inimă nobilă. Despre unŭ concertŭ alŭ d-lui Georgescu, datŭ în Bucurescĭ, etă ce scrie „Unirea“:

„D-nulŭ C. Georgescu are o frumósă voce care, deși forte, nu'șĭ perde mlădierea și dulceața. A executatŭ bine romanțele compuse de D-sa: Danțulŭ iubitei mele și Alexandrina, cum și Romanța Vorrei morire, Toreador din „Carmen,“ Stela confidentă; der în ce a fostŭ la înălțime beneficientulŭ e în marea scenă Paj, Cursier și Căpitanŭ. Nu face rĕu d-nu Georgescu că se duce se'șĭ urmeze cursurile în străinătate. Suntemŭ sigurĭ că peste vr'o doi anĭ îlŭ vomŭ admira și mai multŭ în urma studielorŭ mai înalte ce va face.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei“.

Șardŭ lângă Alba-Iulia, 12 Febr. 1888.

Alegere de notarŭ impusŭ. In 11 Februarie n. s'a făcutŭ în comuna Șardŭ alegerea notarului cercualŭ pentru comunele Șardŭ și Ampoița. Pe la 10 óre antemeridiane fisolgăbirĕulŭ Koblos Miklos a venitŭ în Șardŭ la cancelaria notariatului cercualŭ unde s'au fostŭ adunatŭ membrii comitetului din ambele comune. Fisolgăbirĕulŭ, după o vorbire scurtă începută ungaresce și finită românesce, prin care a espusŭ scopulŭ venirei d-sale, a candidatŭ 3 individĭ și anume: pe Robert Zweck, căruia d-nii acuma îi dicŭ „Czovek“, apoi pe Toth Kálmán și pe Laszlo Kálmán.

D-lŭ preotŭ G. R. în urma acestei candidărĭ, după o vorbire bine motivată, întru care a apostrofatŭ că: în considerare cumcă în ambele comune populațiunea este în maioritate absolută și așa preponderantă română; mai încolo în considerare că poporulŭ, care are mai multe afacerĭ cu notarulŭ cercualŭ este mai totŭ românŭ, care nu scie limba maghiară: ar fi de doritŭ se capete unŭ notarŭ cu care sĕ se pótă înțelege și întru care sĕ aibă pe deplină încredere: a rugatŭ pe fisolgăbirĕulŭ ca sĕ pună în candidațiă și vre unŭ Românŭ dintre cei carĭ au concuratŭ și carĭ au fostŭ censurațĭ și găsițĭ apțĭ de a fi notarĭ. (După cum se aude au concursŭ vre-o 14 inșĭ ungurĭ și românĭ.) D-lŭ fisolgăbireu i-a rĕspunsŭ că: după ce noi suntemŭ în Ungaria și aicĭ e limba domnitóre cea ungurescă, d-sa a făcutŭ candidația la care i-a datŭ dreptŭ legea, și așa se ne placă a alege din aceștĭ trei inșĭ. De observatŭ este, că membrii românĭ ai comitetului ambelorŭ comune nicĭ cu unul dintre acești trei candidațĭ nu au cunoscință, ba nicĭ de numele lorŭ nu au auditŭ.

Unŭ d-nŭ posesorŭ din Șardŭ, care totodată este și jude procesualŭ, va sĕ dică fisolgăbirĕu și încă în cerculŭ Aiudului cu reședința în Aiudŭ, și care încă s'a presentatu la alegere, a avutŭ de favoritŭ pe Robert Czovek, pentru care pe mai mulțĭ dintre membrii românĭ ai comitetelorŭ i-a fostŭ rugatŭ ca la casŭ decă nicĭ unulŭ din candidațĭ nu ar fi românŭ sĕ dee votŭ lui Robertŭ Czovek — la din contră nu. — D-sa însĕ s'a fostŭ informatŭ pe deplinŭ dela colegulŭ sĕu Koblos Miklos, fisolgăbirĕulŭ, că în candidațiune nu se află pusŭ nicĭ unŭ Românŭ, așa angajamentulŭ a fostŭ sigurŭ. Unŭ altŭ domnŭ posesorŭ Sz. K. a avutŭ de candidatŭ protegiatŭ pe Toth Kálmán. Celŭ din urmă nu a avutŭ nicĭ unŭ protectorŭ.

Membrii românĭ ai comitetelorŭ, atâtŭ inteligință câtŭ și economĭ, au fost decisŭ: ca la casŭ decă cumva fisolgăbireulŭ nu ar pune pe nicĭ unŭ Românŭ în candidațiune, atuncĭ ei sĕ nu voteze, celŭ puținŭ sĕ nu pótă dice că Românii l'au alesŭ. După ce s'au denumitŭ membrii de încredere la alegere, s'a începutŭ votisarea. — Vĕdêndŭ membrii comitetelorŭ una ca acesta, inteligenții și alțĭ onorațiorĭ au eșitŭ afară din localitatea și curtea unde se ținea votisarea — și n'au luatŭ parte la votisare. Durere însĕ, că afară de ambi antiștĭ comunalĭ din Șardŭ și din Ampoița, cărora așa dicêndŭ li se demândă, au mai votatŭ și Dumitrenŭ Moise din Șardŭ și Ioane Nanu din Ampoița, acesta este notar cercual alŭ Meteșului și este și posesorŭ și membru al comitetului în Ampoița. Óre pe acesta oficiulŭ sĕu nu l'a putută reține ca sĕ nu votiseze? Resultatulŭ votisării a fostŭ, că Robert Czovek a căpĕtatŭ 11 voturĭ—3 dela Maghiarĭ și 8 dela Românĭ, Toth Kalman 3 voturĭ dela Maghiarĭ, eră Laszlo Kalman nicĭ unulŭ.

Este de observatŭ, că Czovek Robert vorbesce forte rĕu limba română, putemŭ dice, că nu scie mai nimicŭ, acum acesta se fericescă prin tâlcuitorŭ pe bietulŭ poporu, care în adevĕrŭ de presentŭ este forte sĕracŭ. Totŭ acestŭ individŭ a fostŭ în vre-o 8 anĭ scriitoru la judele procesualŭ în Vințulŭ de josu, unde în decursŭ de atâția anĭ nu a pututŭ dobêndi nicĭ unŭ postŭ de notarŭ cercualŭ până acuma în Șardŭ.

Din celea ce s'au întêmplatŭ în Șardŭ, cu alegerea notarului cercualŭ s'a vĕdutŭ că presiunea, sĕ nu dicŭ corupțiunea, a avutŭ mare influință; se póte dice cu totŭ dreptulŭ că procederea a fostŭ multŭ conformă cu aceea a alegerii deputațilorŭ dietalĭ. Iubirea de națiunea sa, alipirea către dênsa și dovedirea unui caracterŭ de statornicia și încredere mai alesŭ la membrii cei ce nu sciu scrisóre, pe lângă tótă elocința și îndrumarea ce au căpĕtatŭ dela preoțimea conducĕtóre în acéstă privință, a lipsitŭ cu totulŭ. Se vedea că fiăcare îșĭ pune interesulŭ sĕu propriu privatŭ înaintea interesului comunŭ ce era de doritŭ a-lŭ ajunge și a se dovedi, ca apoi astfelŭ în asemenea întêmplărĭ sĕ putem fi mai considerațĭ și nu după cum s'a constatatŭ cu ocasiunea presintă, din care incidentŭ contrarii potŭ avea esemple destulŭ de eclatante, că pe unii ómenĭ cu caracterŭ debilŭ îi potŭ câștiga în partea lorŭ chiarŭ și față cu unulŭ din națiunea sa, decă ar aduce lipsa cu sine.

De aci încolo unde va deveni vreunu postŭ notarialŭ vacantŭ se va ocupa totŭ numai prin Maghiarĭ pentru că judele procesualŭ respectivŭ va pune în candidațiune nu mai totŭ Maghiarĭ și anume în primulŭ locŭ pe clientulŭ sĕu. Apoi ca se mai fiă doi inșĭ în candidațiune, respective sĕ concurgă, se va îngriji dênsulŭ, fiă membrii comitetului măcarŭ totŭ românĭ, ceea ce anevoiă se va întêmpla pentru că între membrii viriliștĭ va figura și representantele fostului domnŭ alŭ locului, orĭ altŭ proprietarŭ mare, pe care respectivulŭ concurentŭ îlŭ va ruga, er d-lŭ jude procesualŭ nu va lipsi de a-lŭ recomanda. Apoi judii comunalĭ, cărora judele procesualŭ le va impune, fiindcă dênșii încă numai din speciala grațiă a sa propiă au devenitŭ ceea ce suntŭ, îlu vorŭ alege, respective voturile lorŭ le vorŭ da favoritului judelui procesualŭ: judii comunalĭ încă vorŭ avé și ei în comitetŭ ómenĭ de ai lorŭ înrudițĭ și altcum împlinitorĭ a totŭ ce vorŭ dice ei, așa totdeuna va deveni alesŭ de notarŭ acela, pe care judele procesualŭ încă îlu va părtini, chiar și atuncĭ când în candidațiune va fi pusŭ și un Românŭ, pentru că d-lŭ jude procesualŭ a bună semă va influința ca clientulŭ sĕu, care este orĭ va fi maghiarŭ, se devină alesŭ.

In adevĕrŭ mai absolutismŭ constituționalŭ nu póte sĕ fiă ca cum este acuma. Pe timpulŭ absolutismului c. r. germanŭ, după ce se publica concursulŭ, din concurențĭ denumea Bezirksvorsteher-ulŭ pe unulŭ, întrebându-i și pe membrii representanțĭ din respectivele comune pentru care se denumea notarŭ, deră nu influința ca sub amerințarea aceea și aceea se'lŭ alegă, precum se face acuma. Aceea sistemă de alegere de notarŭ se numea absolutistică, — eră acuma se numesce constituțională. Óre care e mai bună? Cea de atuncĭ orĭ cea de acuma? Aceea a fostŭ și a trecutŭ, acesta cine scie când se va modifica după adevĕrata dreptate, ca se fiă acela notarŭ, care e mai aptŭ și pe care membrii comitetelorŭ cunoscêndu-lŭ cu tóte calitățile sale de omŭ de încredere și demnŭ de a ocupa unŭ postŭ, așa după cum este celŭ de notarŭ, ca consciențiosŭ sĕ-șĭ și împlinescă datorințele și obligamentele sale nu numai ca sĕ tragă o plată bună și se se îmbogățescă din nenumĕratele isvóre de căpĕtare ce sunt împreunate cu acestŭ postŭ, er cei mai mulțĭ bărbațĭ învĕțațĭ trăiescŭ, după pena și sciința lorŭ cea înaltă, mai rĕu și decâtŭ notarii dela carĭ se recerŭ numai 6 clase gimnasiale. *X. Y.*

Literatură.

Românii Munteni (Moți. Sub acestŭ titlu s'a pusŭ sub tiparŭ în tipografia d-lui Gr. Luis din Bucurescĭ o lucrare forte importantă etnografică a d-lorŭ *Teofilŭ Frâncu și George Candrea*. Opulŭ e ilustratŭ cu 10 fotografii originale, care

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

STRĂBUNII NOȘTRI

Novelă istorică

Anulu 104 după Christ.

Cartea II. — Muntele Kogeonului.

Decebalŭ sosise.

Neîndrăsnindŭ se se sue pe altarŭ, elŭ rĕmase în picióre, cu statura-i obicĭnuită, adecă brațulŭ stângŭ sub celŭ dreptŭ, er celŭ dreptŭ rădicatŭ spre gură și sprijinindu capulŭ.

Aștepta elŭ câtva timpŭ, der vedêndŭ că Vezinas nu se întórce, îlŭ striga:

— Zivindide!...*) Zivindide!...

Vezinas nu-lŭ audi.

— Părinte! striga Decebalŭ ceva mai tare.

Vezinas totŭ nu-lŭ audi.

— Popo! răcni Decebalŭ, ce? n'audĭ?

Vezinas îșĭ ridică capulŭ de pe biblia, șĭ-lŭ întórse spre Domnŭ, se uita la elŭ fără sĕ-lŭ vadă, și er cădŭ în rugăciune.

Atuncĭ Regele, supĕratŭ, se urcă pe altarŭ cu pasulu hotărîtŭ: der orĭ câtŭ era elŭ de rece și puținŭ misticŭ, la vederea acelui omŭ atâtŭ de pĕtrunsŭ, se făcŭ sfiosŭ, și, atingendu-lŭ deabia pe umetŭ:

— Hei?... îlŭ întrebă.

Vezinas ridică capulŭ de pe pergamensŭ și făcŭ unŭ semnŭ puternicŭ de negațiune, lucru care nu mulțămi pe Rege, căcĭ elŭ adăugă:

— Da spune odată! Ce vrea Zalmolcse? Me iertă?...

— Zalmolcse nu iertă nicĭodată pe cei ce'șĭ calcă jurămĕntulŭ, dise Vezinas.

— Nu l'ai rugatŭ destulŭ, códă de toporŭ ce eștĭ tu!

— De ce ai juratŭ? întrebă Vezinas cu glasulŭ înăspritŭ.

Numai muierea jură. Bărbatulŭ dă cu spada!

Acuma venise rêndulŭ Regelui sĕ tacă. Elŭ îșĭ luase statura obicĭnuită și se uita în pămĕntŭ.

— Zalmolcse nu'țĭ dă înapoi jurămĕntulŭ, adăogă Vezinas, decâtŭ decă'țĭ vei străpunge mâna dreptă cu unŭ cuțitŭ și vei ține-o 13 dile sucită la spate.

— Bine, dise regele mulțămitŭ, străpunge-o! îmĭ rĕmâne mâna stângă.

— Der pentru Longinus... de ce te-ai juratŭ sĕ-lŭ dai înapoi și'țĭ calcĭ jurămĕntulŭ? întrebă preotulŭ.

— Aicĭ nu te amesteca, Zivindide, dise Regele lungŭ, că me superĭ!... M'am juratŭ, adăogă elŭ cu putere, fiindcă mĭ-e dorŭ sĕ'mĭ rĕsbunŭ și fiindcă Dacia așa vre!... Tu cerĭ sĕ'mĭ străpungŭ drepta, pentru că de bună voiă am juratŭ pe dênsa, și mĭ-am călcatŭ jurămĕntulŭ, — der uițĭ sĕ mĭ-o deslegĭ ca sĕ-mĭ potŭ călca jurămĕntulŭ pe care l'am facutŭ de nevoe. Sĕ te rogĭ... dise elŭ mai blândŭ, sĕ te rogĭ... și Zalmolcse are sĕ mĕ erte... trebue sĕ me ierte! întări cu o mișcare poruncitóre. Acuma cobóra de pe altarŭ și vino josŭ!

Ei coborîră încetŭ, Decebalŭ cu neastêmpĕr în sufletŭ, Vazinas calmŭ. Regele îlŭ duse până pe marginea Kogeonului, pe prăpastiă, din care se înaltă sgomotulu surdŭ alŭ apei ca unŭ glasŭ din altă lume.

— Am unŭ gândŭ... unŭ gând negru! dise Regele cu hotărîre. Rógă-te pentru acesta mai bine, se me ierte Zalmolcse.

— Ce este? întreba Vezinas.

— Tu sci că am doi copii: unŭ băiatŭ și o fată.

— Pe Decidav și pe Dochina.

— Au sĕ vină îndată, dise grăbitŭ Regele. M'am hotărîtŭ. Am s'o jertfescŭ. Am jertfit'o!

— Zalmolcse a cerut'o; țĭ-am spusŭ c'a cerut'o, rĕspunse Vezinas mulțămitŭ. Facĭ bine stăpâne. S'o ardemŭ!

— Pe cine se ardĭ? întreba Regele cu mănia. Pe Dochia? Eștĭ nebunŭ slugă! Ți s'a încovrigatŭ mintea!

După aceea porni furiosŭ prin poiană la vale. Apoi deodată se întórse.

— Ascultă!... Cânele, îlŭ scii, e câne, — și eu sunt omŭ. Cânele șĭ-ar apĕra cățeii. Eu voiu sĕ'mĭ dau copii în gura lupului, der.. ca sĕ-lŭ ucidŭ! Voiu sĕ aruncŭ pe Dochia în brațele lui...

Și par'că'i fu rușine se urmeze. Vezinas îșĭ muia privirile în pămĕntŭ.

— Facĭ rĕu, dise elŭ.

— Ba facŭ bine! întări Decebalŭ. Voiu sĕ-mĭ rĕsbunŭ.

Vezinas tăcŭ, și Decebalŭ, frămêntatŭ de îndoielă și de mănia, simți trebuință de a fi îmbolditŭ, mușcatŭ de ceva. Elŭ apucă pe Vezinas de mână și'lŭ scutură cu putere:

— Tu n'audĭ că vreu sĕ'mĭ rĕsbunŭ. Nu pricepĭ că decă voiu afla cum stă óstea romană și unde se ascunde....

*) Nume care se da nobililoru Tracĭ.

represintă tipurĭ și costume muntenescĭ și e de peste 24 cóle de tiparŭ formatŭ Nr. 6 în 8.

Cap tolulŭ I. vorbesce pe largŭ despre *Românii dela polele munțilorŭ*, despre Mocanĭ, Băeșĭ (Minerĭ), Crișenĭ și Moțĭ, carĭ cu toții împreună constituescŭ pe așa numiții Românii-Muntenĭ seu Moțĭ din munții apusenĭ ai Transilvaniei.

Capitolulŭ II. conține *elemente relative la limba română* cu desăvêrșire necunoscute până acum.

Capitolulŭ III. tratează despre *comuna munteană*, datine, descântece etc.

Capitolulŭ IV. cuprinde *cântece muntenescĭ*, dintre care unele suntŭ în *rotacismŭ, dialectulŭ moțo-istrian*, colinde, balade, povestĭ.

Capitolulŭ V. cuprinde *amintirĭ istorice*, politice și sociale din munții apusenĭ ai Transilvaniei.

„Transilvania,“ fóia Assoțiațiunei transilvane. Nr. 3 -4 a apărutŭ cu următoriulŭ sumariu: Căderea Plevnei. — Diarulŭ germanŭ „Universum“ publică biografia dómnei Carmen Sylva. — Privire istorică asupra mănăstirei și episcopiei Curții de Argeșŭ. — Colecta de banĭ pentru fostulŭ satŭ Tofălău desființatŭ de către baronulŭ Carolŭ Apor. — „Unŭ actŭ de rea credință.“ Procese verbale ale comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, laute în ședințele dela 28 și 30 Ianuariu 1888. — Conspectulŭ scrierilorŭ întrate pe seama bibliotecei Asociațiunei transilvane dela Academia de sciințe cesaro-reg. din Viena. — Anunțŭ de Abonamentŭ

„Lumina pentru toțĭ“, revistă pedagogică, ce apare în Bucurescĭ, sub direcția d-lui Eniu Bălteanu, calea Moșilorŭ, Nr. 138. Abonamentulu 10 lei pe anŭ, și 5 lei pe șese lunĭ. A apărutŭ Nr. 8., din anulŭ III, pe luna Ianuarie, alŭ cărui cuprinsŭ este următoriulŭ: Către persónele abonate. — Sentințe pedagogice de Eniu Bălteanu. — Cărindariulŭ, de E. Bălteanu. — Cum învață Gertruda copiii sĕi? de E. B. — Carmen Sylva, de B. P. Hasdeu. — Schițe din istoria pedagogiei de Ioan Russu. — Tudorŭ, baladă populară, de Christ. St. Revereanu. — Unŭ sistemŭ românescŭ de învĕțămêntŭ de Stef. Georg-Carpen. — Graiulŭ Florilorŭ, de Eniu Bălteanu — Conferințele învĕțătorilorŭ din Ialomița. — Județulŭ Tutova, de E. Bălteanu. — Unŭ nou revisorŭ și doi sub-revisorĭ școlarĭ. — Doctorulŭ fără argințĭ, de Eden. — Note istorice și scientifice, de Christ. St. Revereanu. — Noua programă a școlelorŭ rurale, de E. B. — Critică literară, de Juvenalŭ. — Curierŭ literarŭ de Edembal. — Poesii de dorŭ din Transilvania, colect. I. P. Reteganulŭ. — Unŭ strigatŭ de bucuriă, de E. B. — Mulțămirĭ, de Eniu Bălteanu. — Literatura de spiritŭ. — Corespondență. Publicațiunĭ periodice.

Stupăritulŭ.

Voila, Ianuarie 1888.

(Urmare)

Nu va fi fără interesŭ, așa credu, decă și în liniaminte generalĭ voiu face istoriculŭ stupăritului în monarchia nóstră împrumutândŭ unele date după Sőtér Kálmán.

Cumcă stupăritulŭ de pe timpulŭ St. Stefanŭ se cultiva, se vede de acolo, că St. Stefanŭ în Decretulŭ II §. 52 dispune, ca sĕ se dea preoțimei și din stupĭ decime (deciuială, dijmă). De asemenea regele Matia la a. 1481 în Decretulŭ V §. 1 dispune érășĭ sĕ se dea decimă și din stupĭ. Totŭ așa se vede că a dispusŭ și Vladislau II cu decret. I §. 47 din anulŭ 1492; cu decret. III §. 39 din a. 1495, precum și prin decret. III §. 54 din anulŭ 1498, din carĭ apriatŭ sĕ vede, că a trebuitŭ se se cultive stupĭ pe o scară întinsă, căcĭ altcum n'aveu de unde da și respective lua decime (decime.)

Totŭ așa putemŭ veni în josŭ până nu cu multŭ de era împĕrătesei Maria Teresia, carea însĕ stupăritulŭ ilŭ află în o stare decădută. Ea ca sĕ nu lase a apune unŭ ramŭ alŭ economiei atâtŭ de productivŭ, a începutŭ a face din nou pașii cei mai energicĭ pentru încuragiarea și înflorirea lui.

Spre scopulŭ acesta a înființatŭ o scólă superióră publică de stupăritŭ în Viena, în grădina Belvedere. A mai înființatŭ alte două scóle de stupăritŭ de rangulŭ alŭ doilea în Austria inferióră și în Moravia. Scóla din Viena sta sub inspecțiunea guvernului, celelalte două sub inspecțiunea „kreisamt“-ului. A dispusŭ mai departe, ca stupăritulŭ pentru totdeună se fiă scutitŭ de decimă; ér pe aceia, carĭ vorŭ suferi daună prin acéstă dispositiune, guvernulŭ îi va desdăuna din timpŭ în timpŭ, decă ei înșișĭ din interesŭ alŭ binelui comunŭ nu vorŭ abdice de acéstă desdăunare.

In Ungaria propria însĕ acéstă dispoșițiune nu 'șĭ-a avutŭ resultatulŭ doritŭ până pre la anulŭ 1836, când apoi prin art. de lege VII § 4 a fostŭ ștérsă decima de stupăritŭ pentru totdéuna. Afară de acestea s'a dispusŭ mai departe, că cei ce esercitéză stupăritulŭ ambulantŭ, fără a causa daună proprietarului, potŭ sĕ'șĭ așede stupii pre posesiunea orĭ și cui, avêndŭ a solvi pentru acésta numai 2 cr. de stupŭ; mai încolo s'a dispusŭ, ca stuparii sĕ fiă scutițĭ de dare pentru acestŭ ramŭ, nicĭ pentru statŭ, și nicĭ pentru alții sĕ nu fiă taxațĭ cu contribuțiune, fiă aceea de orĭ și ce natură. — Analogŭ dispositiunei de susŭ esistă și din dilele nóstre unu ordinŭ ministerialŭ de dato 10 Aprilie 1885 Nr. 17615 din incidentulŭ, că Inspectoratulŭ de dare din Șopronu a supusŭ la dare de venitŭ stupii lui Zdeborszky Ede din Keczöl, dér ministrulŭ de finanțe cu Nr. de susŭ dispune, ca acéstă dare conformŭ Art. de lege XLIV ex 1883 § 4, sĕ se ștergă de pe numitulŭ. Decĭ ómenii noștri sĕ nu se spariă, când se adună date statistice despre stupĭ, căcĭ acésta nu se face pentru ca sĕ arunce dare pre ei, ci numai sĕ se constateze încâtŭ înainteză acestŭ ramŭ, în urma atâtorŭ spese făcute de statŭ în interesulŭ stupăritului.

Afară de cele atinse mai multe alte dispositiunĭ salutare a făcutŭ împĕrătesa Maria Teresia în interesulŭ stupăritului, cuprinse în alte 16 puncte.

După aceste dispositiunĭ, stupăritulŭ a luatŭ unŭ avêntŭ puternicŭ atâtŭ în clasele mai înalte, câtŭ și la poporulŭ de rêndŭ, ridicându-se intr'unŭ așa gradŭ, încâtŭ în scurtŭ timpŭ esportulŭ de cеră s'a fostŭ urcatŭ la 2000, ér celŭ de miere la 4000 măjĭ. Asta-i destulă dovadă, că într'adevĕrŭ stupăritulŭ pre acelŭ timpŭ luase unŭ avêntŭ puternicŭ și aducea și frumóse venite.

(Va urma.)

Intêmplărĭ diferite.

In Pesta. La 15 Februarie n. a fostŭ unŭ duelŭ cu sabia între proprietarulŭ de pămêntŭ Dr. Iuliu Birkas din Szabadka (Teresiopolŭ?) și între advocatulŭ de acolo Dr. Wilhelm Bleyer într'o sală privată de scrimă. Bleyer a fostŭ rănitŭ în cincĭ locurĭ, la pieptŭ și la mânĭ. Causa duelului a fostŭ unŭ schimbŭ de vorbe la balulŭ teatrului poporalŭ; duelanții ședeau la o masă cu o coristă, pentru care mai ânteiu se pălmuiră și apoi urmà duelulŭ.

In Tergulŭ Mureșului. Servitórea Iula Medves s'a împușcatŭ din causa unei supărărĭ provenite din dragoste.

In Uj-Szony (Ungaria). Mare senșațiune a produsŭ sinuciderea locot. colonelŭ Belmond dela reg. 12 de inf., care locuia cu familia sa în Uj-Szöny. Belmond s'a împușcatŭ la 15 Februarie n. séra pe stradă. Causa sinuciderii nu se scie. Lăsà în urmă'i o tînĕră și frumósă soțiă cu doi copii minorenĭ.

In Bakony-Nana (Ungaria). Observândŭ îngrijitorulŭ moșiei de acolo, că ferele pricinuescŭ marĭ pagube, pentru ca sĕ pună capĕtŭ acestui rĕu, puse de se ucise o óiă și i se otrăvì carnea ca astfelŭ bestiile mâncândŭ din ea sĕ móră. Unŭ țĕranŭ sĕracŭ din Oszlop veni din întêmplare în acelu locu, unde era espusă óia ucisă: vĕdù elŭ că e próspĕtă carnea șĭ-o duse acasă. Nevastă-sa și copii nu mai sciau ce sĕ facă de bucuriă, când vĕdură carnea. Sêrmanii nu mâncaseră de sĕptĕmânĭ întregĭ decâtŭ pâne uscată. Óia otrăvită fù friptă și mâncată. A doua di întrega familia fù găsită mórtă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Parisŭ, 21 Februarie. Guvernulŭ a aflatŭ, că Rusia va propune puterilorŭ semnatare ale tractatului din Berlinŭ, ca sĕ pronunțe în comunŭ ilegalitatea suirei pe tronulŭ bulgarŭ a prințului Ferdinand de Coburg.

San-Remo, 21 Februarie. Somnulŭ prințului de corónă a fostŭ fórte neliniștitŭ printr'o tuse vehementă, care a venitŭ pe neașteptate. Frigurĭ nu mai are. Scuipatulŭ are colóre cafeniă fórte închisă. Starea generală e bunicică.

DIVERSE.

Câtŭ costă întreținerea unui soldatŭ englezŭ. Diarulŭ „Army and Navy Gazette“ estrage din bugetulu de rĕsboiu alŭ Angliei cifra cât costă soldatulŭ de rêndŭ, cu soldă, gratificațiunĭ, suplimentulŭ de soldă, îmbrăcămintea, armamentulŭ, casarmare, furagele, hrana, încălditulŭ etc. Etă cheltuelile pentru fiecare armă pe anŭ: Cavaleria guardei (casa Reginei) 1662 lei. Cavaleria 1303 lei, artileria călăreță 1353 lei, artileriă pedestră 1241 lei, artileria: conductorĭ 1229 lei, geniu cu cai 1574 lei, fără cai 1605 lei, guarda pe josŭ 1188 lei, infanteria 1102 lei, corpurile principale 1308 lei de omŭ.

NECROLOGU.

Vasile G. Orgidanu comerciantŭ în Brașovŭ, a încetatŭ din viéță astădĭ la 6 óre după prândŭ în etate de 66 anĭ. Despre acéstă durerósă perdere încunosciințéză pe toțĭ amicii și cunoscuții defunctului, jalniculŭ lui fiu *George V. Orgidanŭ*, în numele sĕu precum și în numele surorilorŭ, cumnaților, cumnatelorŭ, nepoților și nepótelorŭ repausatului. Rĕmășițele pămêntescĭ se vorŭ ridica din paraclisulŭ bisericei sf. Nicolae, suburbiulŭ Scheiu, și se vorŭ înmormênta Marțĭ în 9 (21) Februarie la **3** óre d. a. în cimiterulŭ de acolo.

Brașovŭ, 7 (19) Februarie 1888.

Fiă'i țĕrîna ușóră!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 20 Februarie st. n. 1888.

Bancnote romănescĭ	Cump.	8.53	Vĕnd.	8.56
Argintu românescu	„	8.45	„	8.48
Napoleon-d'orĭ	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ	„	107.—	„	108.—
Discontulŭ	6½—8% pe anu			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 18 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.65
Renta de hârtiă 5%	83.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	94.20
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	109.50
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Banatu-Timișu	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	119.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.75
Renta de hârtiă austriacă	77.85
Renta de argintŭ austriacŭ	79.70
Renta de aurŭ austriacŭ	109.20
Losurĭ din 1860	133.25
Acțiunile băncei austro-ungare	859.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	
Acțiunile băncei de creditŭaustr.	269.30
Galbinĭ împărătescĭ	5.98—
Napoleon-d'orĭ	10.03½
Mărcĭ 100 imp. germane	62.17½
Londra 10 Livres sterlinge	125.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

cerbulŭ, me scolu asupra lui și'i vîrŭ junghiulŭ între córne?... Orĭ tu eștĭ popă nebunŭ și te-ai prostitŭ?...

Și când tocmai Vezinas, liniștitŭ, vrea sĕ-i rĕspundă, Regele îi făcŭ semnŭ sĕ tacă:

— Vine, dise elŭ.

CAP. VII.

In adevĕru, în muchea délului se arăta Dochia, îmbrăcată ca mai nainte, dér de astădată cu maramă albă pe capŭ, doșiă de ostenéla drumului și urmată de fratele sĕu Decidav, care și elŭ, ca tatălŭ sĕu, purta acum căciula de nobilŭ.

Ea nicĭ nu se uità la Vezinas și Decebalŭ, ci se duse deadreptulŭ la altarŭ, se urca susŭ, ca una ce era feciόra deiței *Sula*, se lipi cu fruntea de pétră și rĕmase astfelŭ mai multŭ timpŭ. Fratele sĕu o aștepta josŭ în aceeașĭ statură ca Decebalŭ, obicĭnuită Dacilorŭ.

Când îșĭ ridicà ea capulŭ de p pétră, Vezinas era alăturĭ.

— Zalmolcse sĕ-țĭ vadă gândurile, o binecuvêntă elŭ. Ne chiamă stăpânulŭ

Ea nu dise nimicŭ, Trecŭ înainte și câteșĭ trei, ajunseră lângă Rege.

Decebalŭ se aședase josŭ, pe o stâncă de pe rîpă, cu piciórele atêrnândŭ în golŭ. Dochia aștepta.

— Tu nu vreĭ sĕ stai lângă mine, fată, dise elŭ câtŭ putù de blândŭ, findcă ție 'țĭ-e frică de prăpastie. E négră, nu-i așa? și adêncă câtŭ vĕzduhulŭ întorsŭ pe dosŭ. Vino mai aprópe și uită-te.

Dochia mai făcŭ unŭ pasŭ cu frică. Elŭ urmà:

— Mie 'mĭ-e dragă. Ea sémĕnă cu mine, și decă așĭ sări acuma într'ênsa, nu m'ar durea.

Dochia ridicà spre elŭ ochii ei marĭ, carĭ acum erau umedĭ de milă.

După o tăcere de câteva minute elŭ urmà:

— Dochio, ce ai dice tu, décă unŭ lăncerŭ cam nebunŭ... bunăóră Budalaua Cistobacilorŭ, ar întra în vizunia unei ursóice cu pui?

— De bunăvoia lui? întrebà Dochia, care cunoscea parabolele tatălui sĕu și scia că elŭ nu glumesce nicĭodată.

— De bunăvoea lui întărì Decebal.

— Așĭ dice că ar face bine sĕ-lŭ mănânce.

— Nu-i așa? întrebà repede Decebalŭ. Dér decă lancea ar fi lungă și omulŭ voinicŭ, urmà elŭ, și n'ar pute sĕ-lŭ mănânce, ce s'arŭ întêmpla?

— Ursóica ar fi ucisă, rĕspunse fără întorsăturĭ Dochia.

— Ucisă?... o întrebà Regele mai aspru. Dér puii? apăsà elŭ.

Ea înțelegea acum și stete câtva la îndoiélă.

— Arŭ murì lângă mama lorŭ, rĕspunse.

— Nu! strigà Decebalŭ, arŭ mușca din carnea omului! Dochio, adăugà elŭ repede, sculându-se de josŭ și vîrîndu-se în sufletulŭ ei, tu nu urășțĭ pe Romanĭ!

Ea făcŭ unŭ pasŭ înapoi și cu o mișcare indignată:

— Eu!... întrebà ea lungŭ.

Și era atâta putere în acéstă simplă vorbă, încâtŭ Decebalŭ recunoscŭ numai decâtŭ, că acéstă femee avea sângele lui în vine, — și mândru și bucurosŭ îi rĕspunse:

— Așa este, fată. Tu eștĭ fiica mea și nu poțĭ sĕ nu-i urĕștĭ. Eu m'am cam aprinsŭ.... dise elŭ cu sfială șirétă. Dér Dochio, m'am aprinsŭ fiindcă mĕ dóre! rînji mai departe. Mĕ dóre! Cânii au întratŭ în casele nóstre, în templele nóstre, în inima Daciei. Îi voiu ucide sĕu... voiu murì eu!

Ea aștepta uitându-se speriată la elŭ.

— Tu eștĭ fiica mea, îi adăugà elŭ blândŭ, luându-i o mână... și stăi cu mine lângă tronŭ, întărì mai aspru.

— Ce trebue sĕ facŭ? întrebà Dochia nemișcată.

— Sĕ pui focŭ... unui șerbŭ, lui Longinŭ, rĕspunse Decebalŭ cu greu.

— E șerbŭ? întrebà ea cu hotărîre.

— E câne, îi rĕspunse tatălŭ sĕu.

— E șerbŭ? întrebà ea încă odată.

— E câne! ițĭ dicŭ. N'audĭ! se resti elŭ, dândŭ drumulŭ mânei ce o ținea.

Ea plecà ochii în pămêntŭ și unŭ momentŭ de grea tăcere apăsà pe toțĭ. Dochia ridicà ochii și întrebà:

— Se cade sĕ pui focŭ acelui ce țĭ-a scăpatŭ dilele?

— Nu ți le-a scăpatŭ elŭ, ci Zalmolcse, dise Vezinas.

(Va urma)

Nr. 51 ex 1888. 14,3—3

Edictŭ.

Demetriu Lațeșiu, gr. cat. din *Gurghiu*, a intentatŭ procesŭ divorțialŭ contra muierei sale *Lința Popescu*, gr. cat. din *Cașva*, carea l'a părăsitŭ cu necredință. Insĕ ubicațiunea ei nu e cunoscută, și așa acțiunea nu i s'a putută intima.

Decĭ Lința Popescu prin acésta este provocată și citată, ca în terminŭ de unŭ anŭ și una di dela prima publicare a edictului sĕ se presenteze înaintea forului matr. delegatŭ de I instanță alŭ Reghinului săsescŭ, alt-cum se va da cursŭ liberŭ procesului intentatŭ și incta va fi suplinită prin curatorŭ ad actum.

Presidiulŭ forului matr. delegatŭ gr. cat. de I instanță alŭ Reghinului săsescŭ.

Reghinŭ, la 6 Febr. 1888.

Basiliu Rațiu,
protopopu gr. cat. și preș. forului.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.